

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Івано-Франківськ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії ректор
Херсонського державного університету,

_____
«28» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту з педагогіки та психології

Для вступників на освітній ступінь «магістр»
на базі «бакалавра», «магістра» (спеціаліста)

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є.Петухова Херсонського державного університету (протокол № 6 від 11 березня 2025 року).

Укладачка, професорка кафедри
педагогіки, психології й
освітнього менеджменту імені
проф.. Є.Петухова

Людмила ПЕРМІНОВА

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
2. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
3. СТРУКТУРА БІЛЕТУ
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
5. ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма предметного тесту з педагогіки та психології єдиного фахового випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НКР 6, НКР 7. Дану програму розроблено відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.01.2024 за номером 426. Розробниками враховані основні діючі документи, зокрема відповідно до частини десятої статті 44, частини другої статті 45 [Закону України «Про вищу освіту»](#), підпункту 5 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року [№ 630](#) (зі змінами) та пункту 10 розділу VII Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 березня 2024 року [№ 266](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 року за № 379/41724.

Метою проведення фахового іспиту з педагогіки та психології для вступу на здобуття освітнього ступеня «магістр» є оцінювання рівня підготовленості вступника до здобуття ступеня магістра спеціальностями, визначених стандартами вищої освіти для бакалаврського рівня, яких вони набули під час здобуття освітнього рівня на основі якого здійснюється вступ.

2. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація та проведення єдиного фахового вступного випробування відбувається у порядку, визначеному у Положенні про приймальну комісію Херсонського державного університету. Фаховий іспит з «Педагогіки та психології» проводиться у формі усного іспиту. У разі повітряної тривоги під час складання фахового іспиту, іспит переривається, учасники можуть пройти до укриття. Якщо повітряна тривога буде короткочасною, учасники можуть продовжити складання фахового іспиту. Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається відповідний акт. Перелік тем для підготовки до фахового іспиту з «Педагогіки та психології» наведено у розділі 5.

3. СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Фаховий іспит включає: – 60 питань, які розподіляються по два до кожного білету (Педагогіка, Психологія).

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У відповідності з чинними нормативними актами і рекомендаціями МОН України встановлюються наступні критерії оцінювання відповідей вступників:

- ☐ 90-100 балів – виставляється вступнику, який показав на фаховому вступному випробуванні ґрунтовне знання навчального матеріалу, вільно володіє термінологію, пояснює особливості роботи з об'єктами та їх властивості, розуміє взаємозв'язок основних понять з педагогіки та психології, проявили здібності при аргументації та доведенні певних фактів та закономірностей;
- ☐ 74-89 балів – виставляється здобувачу, який показав на фаховому вступному випробуванні знання навчального матеріалу, успішно відповів на всі запитання з екзаменаційного білету, продемонстрував систематичний характер знань з дисципліни і готовність самостійно їх застосовувати і поновлювати в подальшій навчальній і професійній діяльності, проте допустив несуттєві помилки або не повною мірою розкрив одне з питань;
- ☐ 60-73 балів – виставляється здобувачу, який показав на фаховому вступному випробуванні знання основного навчального матеріалу, уміє наводити приклади, доводити певні положення, проте допускає помилки у відповідях, або розкриває одне з питань на загальному рівні;
- ☐ 1-59 балів – виставляється здобувачу, який має прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки, не володіє базовими знаннями з дисциплін «Педагогіка» та «Психологія», зазначеними відповідною програмою фахового вступного випробування.

Кожний білет фахового вступного випробування включає 2 теоретичних питання. Відповідь на кожне з двох теоретичних питань оцінюється окремо від 0 до 100 балів. При цьому вступник повинен уміти обґрунтувати певне положення, навести приклади, відповісти на запитання тощо.

Максимальна сума – 200 балів.

Мінімальний результат здачі фахового вступного випробування – 100 балів.

Результат абітурієнта від 0-99 балів – «незадовільно» – вступне випробування вважається не складеним, 100-200 балів – склав.

5. ОРІЄНТОВНІ ЗПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО

ІСПИТУ З ПЕДАГОГІКИ

1. Особливості педагогічної професії.
2. Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток
3. Методи педагогічних досліджень.
4. Класифікація методів виховання.
5. Закономірності педагогічного процесу.
6. Об'єкт, предмет, основні категорії дидактики.
7. Особистісно орієнтоване навчання.
8. Загальна характеристика навчального процесу.
9. Управлінська діяльність. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура
10. Форми організації позакласної та позашкільної виховної роботи.
11. Функції навчального процесу.
12. Методи навчання, їх класифікація та загальна характеристика.
13. Форми організації навчання, їх класифікація.
14. Активні (соціально-психологічні) форми організації навчального процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості.
15. Засоби навчання, їх класифікація та характеристика.
16. Навчання, виховання і психічний розвиток особистості.
17. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.
18. Проблема диференціації навчання у загальноосвітній школі.
19. Програма дослідження: структура документу, основні пункти, етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.
20. Рівні розвитку педагогічно доцільних виховних відносин «учитель – учень».
21. Родинно-сімейне виховання.
22. Урок – основна форма організації освітньо-виховного процесу в закладі середньої освіти.
23. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
24. Інноваційні технології навчання у закладі середньої освіти.
25. Педагогічна теорія Я.-А. Коменського.
26. М. Грушевський про українську мову й українську школу.

27. Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.
28. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського.
29. Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).
30. Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ З ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

1. Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології.
2. Галузі психології, їх загальна характеристика.
3. Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування.
4. Співвідношення понять «людина», «особа», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».
5. Поняття особистості в психології.
6. Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання – осмислення – розуміння – узагальнення – закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні.
7. Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий).
8. Поняття мислення. Види мислення. Індивідуальні особливості мислення. Поняття уяви. Види уяви.
9. Загальна характеристика емоцій та почуттів.
10. Поняття темпераменту. Характеристика типів темпераменту.
11. Поняття характеру. Риси характеру.
12. Характер і темперамент.
13. Поняття здібностей. Види здібностей. Здібності та задатки.
14. Структура здібностей.
15. Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості та їх урахування в освітньому процесі.
16. Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності.
17. Теорія вчинку В. Роменця.
18. Генетична психологія Ж. Піаже.
19. Аналітична психологія К.-Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.
20. Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкета, шкали).

21. Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.
22. Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.
23. Спілкування в педагогічній діяльності. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Бар'єри педагогічного спілкування.
24. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі.
25. Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм.
26. Анкетування (поштові, пресові, он-лайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до різних питань. Формулювання питань і відповідей в анкеті).
27. Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості.
28. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі.
29. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.
30. Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вундт

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 445 с.
3. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. 2-е вид., допов. Харків : ХНУВС, 2020. 320 с.
4. Завгородня Т. К., Стражнікова І. В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
5. Загальна психологія : навч. посіб. / І. В. Богдановський та ін. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 554 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi66/0048674.pdf>.

6. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.
7. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта». Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
8. Історія педагогіки: у 2 ч. Ч. 1. Історія зарубіжної педагогіки і шкільництва : навч. посіб. для студ. закладів вищої пед. освіти / уклад.: Ткачук М. М., Ткачук Л. В. Вид. 2-ге, допов. та переробл. Умань : Візаві, 2020. 280 с.
9. Козловський Ю. М. Педагогіка: підручник / Ю. М. Козловський, В. Л. Ортинський, Л. В. Дольнікова. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
10. Лаппо В. В. Теорія і методика виховання: навч. посіб. ІваноФранківськ : НАІР, 2023. 384 с.
11. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання : навч. посіб. 3-є вид., доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 319 с.
12. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра-Київ, 2020. 564 с.
13. Навчально-методичний посібник щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності»: для здобувачів денної та заочної форм здобуття освіти пед. спеціальностей / укладачі : Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 208 с.
14. Папуча М. В., Наконечна М. М. Проблема розвитку в психології особистості: навч. посібн. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 52 с.
15. Петрінко В. С. Конфліктологія : курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці : навч. посіб. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
16. Пихтіна Н. П. Методологія психолого-педагогічних досліджень: навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с.
17. Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Основи психології і педагогіки : навч. посіб. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 452 с.
18. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.
19. Сватенкова Т. І., Тимошенко О. А. Методологічні та теоретичні проблеми психології : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 143 с. 20. Соціальна взаємодія і цінності обдарованої особистості : метод. посіб. / за ред. О. Л. Музики. Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2018. 222 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051549.pdf>.

21. Сущенко Л. О., Андрющенко О. О. Теорія і методика виховної роботи : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта». Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 211 с.
22. Сущенко Л. О., Зубцова Ю. Є. Історія педагогіки: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 143 с.
23. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження : навч.-метод. посіб. Київ : ДП “Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.